

Sisukord

- I EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik

MÄÄRUSED

Komisjoni määrus (EÜ) nr 584/2009, 6. juuli 2009, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril	1
★ Komisjoni määrus (EÜ) nr 585/2009, 6. juuli 2009, millega nähakse ette erakorralised meetmed teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandustoodete eksporditoetuste toetussertifikaatide osas	3
★ Komisjoni määrus (EÜ) nr 586/2009, 6. juuli 2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1043/2005 teatavate toetussertifikaatide kehtivusaja osas	5

- II EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik

OTSUSED

Komisjon

2009/523/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 10. detsember 2008, riigiabi C 52/06 (ex NN 73/06, ex N 340/06) kohta, mida Poola on osaliselt rakendanud ettevõtja Odlewnia Żeliwa „Śrem” S.A. suhtes (teatavaks tehtud numbri K(2008) 7049 all) ⁽¹⁾** 7

SOOVITUSED

Komisjon

2009/524/EÜ:

- ★ **Komisjoni soovitus, 29. juuni 2009, ühtse turu toimimise tõhustamise meetmete kohta ⁽¹⁾** 17

Parandused

- ★ **Nõukogu 2. detsembri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 3290/94 (põllumajandussektoris mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vóorus sõlmitud lepingute rakendamiseks vajalike kohanduste ja üleminekukorralduste kohta) parandused (EÜT L 349, 31.12.1994) (Eestikeelne eriväljaanne, peatükk 11, kóide 21, lk 432)** 27

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 584/2009,

6. juuli 2009,

millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),⁽¹⁾

võttes arvesse komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris,⁽²⁾ eriti selle artikli 138 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

Määruses (EÜ) nr 1580/2007 on sätestatud vastavalt mitme-poolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vooru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kindlad impordiväärtused kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XV lisa A osas osutatud toodete ja ajavahemike puhul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks määruse (EÜ) nr 1580/2007 artikliga 138 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub 7. juulil 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 6. juuli 2009

Komisjoni nimel

põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor

Jean-Luc DEMARTY

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 350, 31.12.2007, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(EUR/100 kg)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	MA	24,2
	TR	44,0
	ZZ	34,1
0707 00 05	TR	108,5
	ZZ	108,5
0709 90 70	TR	100,7
	ZZ	100,7
0805 50 10	AR	53,6
	MK	25,1
	TR	41,9
	ZA	60,5
	ZZ	45,3
0808 10 80	AR	94,3
	BR	72,3
	CL	80,5
	CN	93,4
	NZ	113,9
	US	92,3
	UY	116,5
	ZA	88,1
	ZZ	93,9
	0808 20 50	AR
CL		70,8
NZ		161,4
ZA		100,3
ZZ		100,7
0809 10 00	TR	208,8
	XS	116,3
	ZZ	162,6
0809 20 95	SY	197,7
	TR	323,5
	ZZ	260,6
0809 30	TR	140,1
	ZZ	140,1
0809 40 05	IL	160,5
	ZZ	160,5

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni määruuses (EÜ) nr 1833/2006 (ELT L 354, 14.12.2006, lk 19). Kood „ZZ” tähistab „muud päritolu”.

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 585/2009,

6. juuli 2009,

millega nähakse ette erakorralised meetmed teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandustoodete eksporditoetuste toetussertifikaatide osas

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 6. detsembri 1993. aasta määrust (EÜ) nr 3448/93, millega nähakse ette põllumajandussaaduste töötlemisel saadud teatavate kaupadega kauplemise kord,⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõike 3 esimest lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 30. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 1043/2005 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3448/93 seoses teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandussaaduste ja -toodete eksporditoetuste andmise süsteemiga ning nende toetussummade kinnitamise kriteeriumidega)⁽²⁾ nähakse ette, et toetussertifikaadid, mida on taotletud artikli 33 punkti a või artikli 38a kohaselt hiljemalt 7. novembril, kehtivad sertifikaadi taotlemise kuule järgneva kümnenäädaku viimase päevani.
- (2) Määrusega (EÜ) nr 1043/2005 nähakse ühtlasi ette, et toetussertifikaadi väljaandmine kohustab sertifikaadi omanikku taotlema toetussertifikaadi kehtivusajal toimunud ekspordi eest toetust summas, mille kohta sertifikaat on välja antud.
- (3) Kui toetuse taotlemise kohustus on jäänud täitmata, jääda tagatisest ilma selles summas, mis võrdub 95 %-ga toetussertifikaadis märgitud summast, millest on lahutatud summa, millele oli taotlus tehtud. Kolmandate riikide turgudel 2009. eelarveaastal mõju avaldanud majandussurutis ja finantskriis on tekitanud sellise olukorra, kus teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupade kohta välja antud ja alates 1. oktoobrist 2008 kehtivate toetussertifikaatide kümnekuuline kehtivusaeg on ettevõtjatele toonud suuri riske ja ebakindlust. Selline suurenenud ebakindlus mõjutab peaaegu kogu ekspordi, mida hõlmavad toetussertifikaadid, mis on ette nähtud kasutamiseks alates 1. oktoobrist 2008. Võrreldes põhitoidukaupadega ei ole enam asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadest, mille jaoks antakse eksporditoetust, elutähtsad kaubad ning need on eriti tundlikud tarbimise vähenemise suhtes importivates maades.
- (4) Finantskriisi ja majandussurutise mõju hakkas ilmnema 2008. aasta septembri lõpust alates. Kriisi tõttu on eksporditajad, kellel on kümnekuulise kehtivusajaga toetussertifikaadid, mis on ette nähtud kaupade ekspordi toetamiseks alates 1. oktoobrist 2008 kuni 2009. aasta juuli lõpuni, nüüd olukorras, kus nad ei saa kasutada täielikult kõiki toetussertifikaate, mida on ette nähtud kasutada alates 1. oktoobrist 2008.
- (5) Järelikult selleks, et vähendada ebasoodsat mõju eksporditajatele, on vaja erandina määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 39 lõikest 2 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 376/2008 (millega sätestatakse põllumajandussaaduste ja -toodete impordi- ja ekspordilitsentside ning eelkinnitussertifikaatide süsteemi kohaldamise ühised üksikasjalikud eeskirjad)⁽³⁾ artikli 40 lõikest 3 sätestada, et toetussertifikaatide, mida on taotletud määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punkti a või artikli 38a kohaselt ajavahemikul 8. juulist kuni 26. septembrini 2008 ja mis on ette nähtud kasutamiseks alates 1. oktoobrist 2008 kehtivusaeg pikeneks kuni 30. septembrini 2009.
- (6) Määruse (EÜ) nr 376/2008 artikli 40 lõike 3 sätteid ei tuleks kohaldada käesoleval juhul seetõttu, et toetussertifikaatide pikendatud kehtivusaeg ei tulene vääramatu jõuga asjaoludest. Seetõttu on vaja teha selge erand määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 23 lõikest 3, et määruse (EÜ) nr 376/2008 artikli 40 lõiget 3 käesoleval juhul ei kohaldataks.
- (7) Kuni käesoleva määruse jõustumiseni võidi kooskõlas määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 45 esimese lõikega tagastada väljaandvale asutusele teatavaid kümnekuulise kehtivusajaga toetussertifikaate, mille kohta oli esitatud taotlus ajavahemikul 8. juulist kuni 7. novembrini 2008 kooskõlas määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punktiga a või artikliga 38a. Kõikide selliste toetussertifikaatide omanike võrdse kohtlemise tagamiseks oleks asjakohane võimaldada väljaandval asutusel uuesti välja anda tagastatud sertifikaate või nende väljavõtteid ja taastada vastavad tagatised.
- (8) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas asutamislepingu I lisas loetlemata töödeldud põllumajandussaadustega kauplemise horisontaalküsimusi käsitleva korralduskomitee arvamusega,

⁽¹⁾ EÜT L 318, 20.12.1993, lk 18.⁽²⁾ ELT L 172, 5.7.2005, lk 24.⁽³⁾ ELT L 114, 26.4.2008, lk 3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Erandina määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 39 lõike 2 teisest lõigust ja artikli 23 lõikest 3 pikendatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punktiga a ja artikliga 38a kümnekuulise kehtivusajaga toetussertifikaatide, mille taotlus esitati ajavahemikul 8. juulist kuni 7. novembrini 2008 kehtivust kuni 30. septembrini 2009.

Artikkel 2

Sertifikaadiomaniku kirjaliku taotluse korral antakse kümnekuulise kehtivusajaga sertifikaadid ja nende väljavõtted, mille taotlus

on esitatud ajavahemikul 8. juulist kuni 7. novembrini 2008 kooskõlas määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punktiga a ja artikliga 38a ning mis on väljaandvale asutusele tagastatud enne käesoleva määruse jõustumise päeva vastavalt määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 45 lõikele 1, kasutamata osas ulatuses uuesti välja, kui väljaandvale asutusele antakse vastav tagatis.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 6. juuli 2009

Komisjoni nimel

asepresident

Günter VERHEUGEN

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 586/2009,**6. juuli 2009,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1043/2005 teatavate toetussertifikaatide kehtivusaja osas**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

suhtes, on asjakohane täpsustada, et käesoleva määrusega tehtavad muudatused ei kitsenda määruse (EÜ) nr 585/2009.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

(4) Määrust (EÜ) nr 1043/2005 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

võttes arvesse nõukogu 6. detsembri 1993. aasta määrust (EÜ) nr 3448/93, millega nähakse ette põllumajandussaaduste töötlemisel saadud teatavate kaupadega kauplemise kord,⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõike 3 esimest lõiku,

(5) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas asutamislepingu I lisas loetlemata töödeldud põllumajandussaadustega kauplemise horisontaalküsimusi käsitleva korralduskomitee arvamusel,

ning arvestades järgmist:

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

(1) Komisjoni 30. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 1043/2005 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3448/93 seoses teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandussaaduste ja -toodete eksporditoetuste andmise süsteemiga ning nende toetussummade kinnitamise kriteeriumidega)⁽²⁾ nähakse ette, et toetussertifikaadid, mida on taotletud artikli 33 punkti a või artikli 38a kohaselt hiljemalt 7. novembril, kehtivad sertifikaadi taotlemise kuule järgneva kümnenda kuu viimase päevani.

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 39 lõiget 2 muudetakse järgmiselt.

1. Esimene lõik asendatakse järgmisega:

(2) Enne 7. novembril taotletud sertifikaatide kümnekuulise kehtivusaega kehtestati selleks, et lihtsustada toetusüsteemi toimimist suhkru eksporditoetuse eeldatava peatamise erijuhul suhkruturu ühise korralduse reformimise järel. Seega tuleks kümnekuulise kehtivusaja sätet kohaldada vaid eelarveaastal 2009 ja sellega hõlmata hiljemalt 7. novembril 2008 taotletud sertifikaate. See säte ei ole enam vajalik ja seetõttu tuleks see kustutada.

„Kui teisest lõigust ei tulene teisiti, kehtivad toetussertifikaadid sertifikaadi taotlemise kuule järgneva viienda kuu viimase päevani või kuni eelarveperioodi viimase päevani, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.“;

2. teine lõik jäetakse välja.

(3) Kuna komisjoni määrust (EÜ) nr 585/2009 6. juulist 2009 (millega nähakse ette erakorralised meetmed toetussertifikaatide kohta seoses teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandussaaduste ja -toodete eksporditoetuste andmise süsteemiga)⁽³⁾ kohaldatakse vaid määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punkti a või artikli 38a kohaselt 8. juulist 2008 kuni 7. novembrini 2008 taotletud toetussertifikaatide

Artikkel 2

Määruses (EÜ) nr 585/2009 sätestatud kehtivusaega kohaldatakse toetussertifikaatide suhtes, mille taotlused on määruse (EÜ) nr 1043/2005 artikli 33 punkti a või artikli 38a kohaselt esitatud ajavahemikul 8. juulist 2008 kuni 7. novembrini 2008.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

⁽¹⁾ EÜT L 318, 20.12.1993, lk 18.

⁽²⁾ ELT L 172, 5.7.2005, lk 24.

⁽³⁾ Vt käesoleva ELT lk 3.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 6. juuli 2009

Komisjoni nimel
asepresident
Günter VERHEUGEN

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

10. detsember 2008,

riigiabi C 52/06 (ex NN 73/06, ex N 340/06) kohta, mida Poola on osaliselt rakendanud ettevõtja Odlewnia Żeliwa „Śrem” S.A. suhtes

(teatavaks tehtud numbri K(2008) 7049 all)

(Ainult poolakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/523/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

- (3) Komisjoni otsus algatada abimeetmete suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi kavandatud abi kohta.

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

- (4) 31. jaanuaril 2007. aastal esitasid Poola ametiasutused oma märkused uurimismenetluse algatamise kohta. Kolmandad isikud märkusi ei esitanud.

olles vastavalt nimetatud artiklitele kutsunud huvitatud isikuid üles märkusi esitama,

- (5) 15. aprillil 2008. aastal saatis komisjon Poola ametiasutustele taotluse esitada täiendavat teavet.

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) 1. juunil 2006. aastal teatasid Poola ametiasutused ümberkorraldusabi andmisest ettevõtjale Odlewnia Żeliwa „Śrem” (edaspidi „Odlewnia Śrem”) peamiselt avalik-õiguslike kohustuste ajatamise vormis. Selgus, et osa abist anti komisjoni nõusolekuta pärast Poola ühinemist ELiga. Seetõttu loeti see ebaseaduslikuks abiks.

- (6) 30. aprillil 2008. aastal saatsid Poola ametiasutused vastuse, milles teavitasid komisjoni, et loobuvad kavandatud meetmetest. Kuid komisjon ei saanud seda käsitleda kui loobumist nõukogu määruse (EÜ) nr 659/99⁽¹⁾ artikli 8 tähenduses, sest võimalaksete juba rakendatud tähtajapikendused olid abisaajat mõjutanud, andes talle selge eelise äriühingute ees, kes tasusid oma avalik-õiguslike kohustusi õigeaegselt.

- (2) Komisjon teatas oma 6. detsembri 2006. aasta kirjas Poolale, et on otsustanud algatada abimeetmete suhtes

⁽¹⁾ ELT L 83, 27.3.1999, lk 1.

II. ABISAAJA JA ÜMBERKORRALDAMISE KIRJELDUS

Abisaaja

- (7) Odlewnia Śrem alustas tootmist 1968. aastal. Kõnealune äriühing toodab peamiselt malmi laevaehitustööstuse jaoks. Äriühingu erastamine algas 1999. aastal, kui riigikassa müüs 85 % selle aktsiatest äriühingutele CENTROZAP (44,9 %), BANK PEKAO (25,1 %) ja töötajatele (15 %). Üheks põhjuseks, miks abisaaja olukord halvenes, oli suurima aktsionäri CENTROZAPI raske majanduslik olukord, kellele mingil ajahetkel kuulus 71,4 % Odlewnia Śremi aktsiatest. Praegu kuulub 85,1 % Odlewnia Śremi aktsiatest ettevõtjale PIOMA-ODLEWNIA. Poola ametiasutuste kinnitusel omab Odlewnia Śrem 6–8 % Poola malmiturust ning asub piirkonnas, millel on õigus saada regionaalabi vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a.

Siseriiklik menetlus

- (8) Odlewnia Śremi ümberkorraldamine algas 2003. aastal. 2004. aastal koostati esimene ümberkorraldamiskava ning selle kinnitas Tööstusarengu Agentuuri (edaspidi „ARP”) president.
- (9) Poola ametiasutuste kinnitusel tahtis äriühing kasutada võimalust, mille andsid tööturгу eriliselt mõjutavatele ettevõtjatele riigiabi andmist käsitleva 30. oktoobri 2002. aasta seaduse täiendused, millega laiendati avalik-õiguslike kohustuste kustutamise (peatükk 5a) kohaldamisala, kuid kehtestati äriühingule täiendavad nõudmised nagu osa tema varade määramine üleandmiseks sõltumatu ettevõtjale. Nimetatud ettevõtja pidi olema täielikult ARP või riigikassa omandis olev äriühing. Nimetatud varade müügist saadud tulu pidi katma vähemalt osa ümberkorraldatava ettevõtja avalik-õiguslikest kohustustest ja ülejäänud pidi ümberkorraldamise lõppedes maha kantama. Ümberkorraldamismenetluse lõpuleviimise tähtaeg, mis on sätestatud 30. oktoobri 2002. aasta seaduse peatükis 5a, sai läbi 19. märtsil 2006, kusjuures kõnealune sõltumatu ettevõtja ei suutnud varasid maha müüa. Sellele vaatamata kinnitas ARP president oma 27. juuni 2006. aasta otsuses, et ümberkorraldamine on lõpule viidud, sest Odlewnia Śrem on taas elujõuline ja ümberkorraldamise täielikuks lõpuleviimiseks on nüüd vaja ainult komisjoni nõusolekut ettevõtja avalik-õiguslike kohustuste ajatamiseks. Pärast peatükis 5a sätestatud menetluse ebarahuldavat lõpetamist pöördus ettevõtja oma viie avalik-õigusliku võlausaldaja poole palvega lükata tema kohustuste täitmise tähtaeg edasi maksuseadustiku üldisemalt kohaldatavate sätete alusel. Taotletud tingimused olid kreditoridele vähem soodsad kui peatükis 5a sätestatud kord.

Ümberkorraldamine

- (10) Poola ametiasutuste andmetel olid ümberkorralduskulud 43,6 miljonit Poola zlotti. Finantsilise ümberkorraldamise

kulud moodustavad umbes 75 % kogu ümberkorralduskuludest ning ülejäänud on peamiselt seotud ettevõtja infrastruktuuri ajakohastamisega.

- (11) Ümberkorraldamiskavas keskendutakse esiteks tootmispaiga moderniseerimisele ja investeeringutele, mis parandaksid äriühingu kvaliteedijuhtimist (näiteks SAP R/3 süsteemi kasutuselevõtmine Odlewnia Śremi peamise informaatikavahendina).
- (12) Teiseks moodustab suure osa ümberkorraldamisest finantsiline ümberkorraldamine, st avalik-õiguslike kohustuste ajatamine ja kustutamine. 17. mail 2005. aastal võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppes lepiti kokku ka avalik-õiguslike kohustuste osaline kustutamine summas 1,4 miljonit Poola zlotti.
- (13) Kolmandaks vähendas äriühing 2005. aastal töötajate arvu 1 457-le (2002. aastal oli töötajate arv 1 776); tööjõu täiendavat ümberkorraldamist ei planeeritud. Kuid Poola teatas, et ettevõtja kollektiivläbirääkimiste kokkuleppe rakendamise ajutine peatamine tähendas tööjõukulude vähendamist, sest ettevõtja ei teinud ajutiselt makseid sotsiaaltoetuste fondi.
- (14) Varade ümberkorraldamine seines tootmisega mitte-seotud vara nagu hotelli (Ostrowiecznos asuv Ośrodek Wypoczynkowy) ja muude rajatiste üürimises kokku 0,4 miljoni Poola zloti eest. Kavas on ka täiendavalt müüa vara väärtusega umbes 2,6 miljonit Poola zlotti, kuid see ei ole veel lõpule viidud.
- (15) Enne kui komisjon algatas EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse, teatati talle, et ettevõtja oli piüüdnud alates 2003. aastast leida uusi investoreid ja Poola ametiasutused olid rõhutanud erastamise olulisust ettevõtja pikaajalise elujõulisuse tagamiseks. Poola on teatanud komisjonile, et see eesmärk on saavutatud, kuna 85,1 % Odlewnia Śremi aktsiatest on müüdnud eraetevõtjale PIOMA-ODLEWNIA.
- (16) Odlewnia Śrem on vähendanud oma tootmisvõimsust 57 000 malmitonnilt aastas 55 000 tonnile ega näe ette täiendavat vähendamist, väites et see paneks ohtu ettevõtja elujõulisusele. Poola pakkus välja kaks alternatiivset kompensatsioonimeedet. Esiteks on ettevõtja vähendanud tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist 50 % (umbes 11 000 tonnilt 5 500 tonnile). Teiseks väidab Poola, et ettevõtja ei hakka enam tootma malmi tuuleelektrijaamade jaoks.

III. EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2
KOHASE MENETLUSE ALGATAMISE OTSUS

- (17) Komisjon otsustas algatada ametliku uurimismenetluse, sest ta kahtles, kas ümberkorraldusabi oli ühisturuga kokkusobiv. Kahtlused põhinesid neljal asjaolul.
- (18) Esiteks kahtles komisjon, kas ettevõtjat Odlewnia Śrem võib lugeda raskustes olevaks äriühinguks nagu seda mõistetakse raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevates ühenduse suunistes⁽¹⁾ (edaspidi „2004. aasta suunised“) ja seega, kas tal on õigus saada ümberkorraldusabi, arvestades et Odlewnia Śrem deklareeris 2005. aastal 3,9 miljoni Poola zloti suuruse kasumi.
- (19) Teiseks kahtles komisjon, kas ümberkorralduskava sai taastada abisaaja pikaajalise elujõulisuse, arvestades et see paistis keskenduvat võla haldamisele ja tegevuskulude katmisele ning ettevõtja näis tegelevat erainvestori otsimisega.
- (20) Kolmandaks kahtles komisjon selles, kas abi suurus oli minimaalselt vajalik ning kas abisaaja enda panus oli arvestatav ja nii suur kui võimalik, eelkõige seetõttu, et Poola ametiasutused ei ole esitanud ühtki konkreetset erastamiskava, mille puhul abisaaja panus oleks olnud märgatavalt suurem.
- (21) Ja lõpuks kahtles komisjon kompensatsioonimeetmetes, sest Poola ei olnud näidanud, et põhjenduses 16 osutatud

tootmise vähendamised oleksid tõepoolest kompensatsioonimeetmed ja mitte põhjustatud välistest teguritest nagu nõudluse langus või ettevõtja suutmatus asjaomastel turgudel konkureerida.

IV. KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

- (22) Komisjon sai märkusi vaid Poolalt.

Poola ametiasutuste märkused

Muudatused riigiabimeetmetes

- (23) Poola ametiasutused teatasid komisjonile mõningatest muudatustest pärast ELiga ühinemist antavas abis, mis peaks praeguseks moodustama 24,2 miljonit Poola zlotti. Allpool esitatud tabelis on tehtud kokkuvõtte riigi poolsest (juba antud ja kavandatud) ümberkorraldusabist ettevõtjale Odlewnia Śrem, nagu Poola ametiasutused teatasid oma märkustes uurimismenetluse algatamise kohta.
- (24) Riigiabi kogu nimiväärtus on 43,6 miljonit Poola zlotti. Kõnealused meetmed on antud riigigarantii, soodustingimustel antud laenu, otsetoetuste ning avalik-õiguslike kohustuste tähtaja pikendamise ja kustutamise vormis. Riigiabimeetmete üksikasjalik kirjeldus on esitatud tabelis allpool (abi elemendid Poola ametiasutustelt saadud andmete kohaselt).

Tabel 1

Juba antud riigiabi

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
Enne ühinemist antud riigiabi, mis ei ole pärast ühinemist kohaldatav					
1	19.3.2004	Śremi linnapea	Kinnisvara maksukohustuste (sh intressi) kustutamine perioodi 1.3.2002 kuni 30.6.2002 eest	738 748,02	738 748,02
2	19.3.2004	Śremi linnapea	Maksukohustuste kustutamine	500 000,00	500 000,00
3	23.4.2004	ARP	Laen	4 000 000,00	4 000 000,00
4	28.4.2004	ARP	Laenu tagatis	14 000 000,00	14 000 000,00
5	30.4.2004	Śremi linnapea	Maksukohustuste intressi kustutamine	200 353,90	200 353,90
Kokku				19 439 101,92	19 439 101,92

⁽¹⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
Pärast ühinemist antud riigiabi					
6	20.5.2004	Teadus- ja infotehnoloogia ministerium	Toetus	435 000,00	352 350,00
7	9.5.2005	ZUS (sotsiaalkindlustusamet)	Sotsiaalkindlustusmaksete (sh intressi) ajatamine	5 385 415,31	134 585,81
8	17.10.2005	Provintssivalitsus	Maksetähtaja pikendamine	855 438,78	105 369,44
9	2007. aasta II kvartal	Provintssivalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud keskkonnatasude ajatamine	1 272 657,45	247 003,92
10	2007. aasta II kvartal	Provintssivalitsus	Keskkonnatasude intresside ajatamine (seoses eelmise punktiga)	692 185,03	126 365,78
11	2007. aasta II kvartal	Provintssivalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud keskkonnatasude ajatamine	422 946,34	51 018,68
12	2007. aasta II kvartal	Provintssivalitsus	Keskkonnatasude intresside ajatamine (seoses eelmise punktiga)	274 950,10	33 167,04
13	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	Kuni 30.6.2003 kogunenud puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete ajatamine	803 221,50	148 274,11
14	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	Kuni 30.6.2003 kogunenud puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete intressi kustutamine	421 085,20	421 085,20
15	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	2003. aasta juuli kuni 2004. aasta jaanuari puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete ajatamine 20 kvartalimakseks	479 156,60	155 721,64

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
16	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	2003. aasta juuli kuni 2004. aasta jaanuari puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete intressi kustutamine	38 392,87	38 392,87
17	2007. aasta II kvartal	Ringkonnavalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud tootmisruumide kasutamise ja sellest tulevase kasu eest makstava tasu ajatamine	263 496,00	34 701,67
18	2007. aasta II kvartal	Ringkonnavalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud tootmisruumide kasutamise ja sellest tulevase kasu eest makstava tasu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	137 890,00	18 159,78
19	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu ajatamine	4 077 498,51	46 619,38
20	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	2 306 780,00	26 341,18
21	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud Tööfondi ja Töötajate Sotsiaaltagatiste Fondi maksete ajatamine	1 275 873,09	28 618,42
22	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud Tööfondi ja Töötajate Sotsiaaltagatiste Fondi maksete intressi ajatamine (seoses eelmise punktiga)	727 023,00	16 296,744
23	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu ajatamine	2 085 480,55	29 309,94

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
24	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	1 100 260,00	15 463,36
25	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksuga seotud menetluskulude kustutamine	641 593,80	641 593,80
26	2007. aasta II kvartal	Riiklik keskkonnanäitise- ja veemajandusfond (NFOSiGW)	Toetus	470 000,00	470 000,00
Pärast ühinemist antud riigiabi				24 166 344,12	3 140 438,76
Kokku antud ja kavandatud riigiabi				43 605 446,04	22 579 540,68

Muud küsimused, mille Poola tõstas oma märkustes uurimismenetluse algatamise kohta

- (25) Esiteks väitsid Poola ametiasutused, et ettevõtja elujõulisuse mõttes oli ümberkorraldamine edukas, sest Odlewnia Śrem suutis leida strateegilise erainvestori, kes toob vajaliku kapitali ja võimaldab ettevõtjal võita tagasi turu usalduse.
- (26) Poola rõhutas ka, et ettevõtja on mitmekesistanud oma tootevalikut, keskendudes suurema lisaväärtusega keerukamatele toodetele. Üleminek üle 300 kg kaaluvate malmvalandite tootmisele osutus õigeks sammuks, sest mitmed konkurendid lõpetasid tootmise selles turusegmenendis, andes Odlewnia Śremile niimoodi tühiku, mida täita.
- (27) Poola ametiasutused kinnitasid, et ettevõtjal ei ole enam likviidsusprobleeme ja ta tasub kõik oma jooksvad ärikohtused õigeaegselt.
- (28) Teiseks väitis Poola, et Odlewnia Śremi saab lugeda raskustes olevaks äriühinguks 2004. aasta suuniste tähenduses ning seega on tal õigus saada ümberkorraldusabi. Poola ametiasutused kinnitasid, et ümberkorraldusperiood algas 2003. aastal, kui ettevõtja oli ilmses

raskustes. Asjaolu, et Odlewnia Śrem sai 2005. aastal 3,9 miljonit Poola zloti puhastulu, tuleks võtta märgina, et ettevõtja taastas oma elujõulisuse ümberkorraldamise tulemusena.

- (29) Kolmandaks esitas Poola täiendavat teavet ettevõtja omapanusest ümberkorralduskuludes.
- (30) Poola ametiasutuste andmetel andis abisaaja märkimisväärse panuse. Ümberkorralduskulud moodustasid kokku 43,6 miljonit Poola zloti ning rahastamisvahendid, mida võib pidada omapanuseks ümberkorraldamisse summas 23,7 miljonit Poola zloti, koosnesid erainvestori kapitalist (16 miljonit Poola zloti), laekumisest vara müügist või üürimisest (0,4 miljonit Poola zloti) ja sotsiaaltoetuste fondi maksete ajutisest peatamisest (7,3 miljonit Poola zloti). Viimase puhul väidavad Poola ametiasutused, et kui Odlewnia Śrem on ajutiselt vabastatud sotsiaaltoetuste fondi maksetest, on tegu tööjookulude vähendamisega. Nimetatud fondi moodustasid Odlewnia Śrem ja tema ametiühingud vabatahtlikult ning seda ei nõuta seadusega. Seetõttu ei ole selle puhul tegu riigi rahaga. Selgitati, et otsus tehti kokkuleppel ametiühingutega, kes nõustusid ohverdama osa töötajate hüvitistest ümberkorraldamise toetuseks. Seetõttu võib kõnealust meedet lugeda omapanuseks.

- (31) Lisaks rõhutas Poola taas kord, et ka alljärgnev oli omanpanus ümberkorralduskuludesse:
- avalik-õiguslike kohustuste kustutamine ja ajatamine 2 miljoni Poola zloti ulatuses Odlewnia Śremi võlasaldajatega sõlmitud kokkuleppe kohaselt;
 - tarnijate antud tavalisest pikaajalisem kaubanduskrediit Odlewnia Śremile materjalide ja teenuste eest maksmisel, mille väärtus on Poola arvutuste kohaselt 2,5 miljonit Poola zloti;
 - klientide võlad hinnanguliselt 9 miljoni Poola zloti väärtuses (mis realiseeriti klientidele lühema maksetähtaja kehtestamise abil).
- (32) Seoses konkurentsimoonutuste piiramise nõudega nimetavad Poola ametiasutused ettevõtja tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi toodangu mahu 50 % vähendamist (umbes 11 000 tonnilt 5 500 tonnile). Asjaolu, et ettevõtja lõpetas tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise, tuleks lugeda piisavaks kompensatsioonimeetmeks.
- (33) Poola väidab, et nõudlus mõlema nimetatud tooteliigi järele on viimastel aastatel tõusnud ning see suundumus eeldatavalt jätkub. Poola rõhutas ka, et Odlewnia Śrem on tehniliselt võimeline tootma samapalju kui enne ümberkorraldamist, kuid ta on kohustunud piirama tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist ning lõpetama täielikult tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise. Seetõttu saab Poola ametiasutuste väitel lugeda nimetatud meetmeid kompensatsioonimeetmeteks.
- (34) Komisjon pidi kindlaks tegema, kas Odlewnia Śremi toode kuulub terasesektorisse, kuna vastavalt päästmis- ja ümberkorraldamisabi terasesektoris käsitleva komisjoni teatisele⁽¹⁾ „on komisjon seisukohal, et päästmis- ja ümberkorraldamisabi andmine raskustes olevatele terasesektori äriühingutele, mis on määratud mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisas, ei sobi kokku ühisturuga”.
- (35) Abi andmise ajal kehtinud ulatuslikele investeerimisprojektidele piirkondliku abi andmist käsitleva mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi⁽²⁾ B lisas on esitatud terase hulka liigitatavate toodete koondnomenklatuuri koodid⁽³⁾ (edaspidi „CN”). Kõnealused tooted on loet-
- letud kahes CNI peatükis, nimelt peatükis 72 („Raud ja teras”) ja peatükis 73 („Raud- ja terastooted”).
- (36) Vastavalt mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisale loetakse järgmisi raud- ja terastooteid teraseks:
- sulundkonstruktsioonid,
 - rööpad ja liiprid,
 - õmblusteta torud ja õõnesprofiilid,
 - rauast või terasest keevistorud, välisläbimõõduga üle 406,4 mm.
- (37) Poola ametiasutuste esitatud teabe kohaselt ei tooda Odlewnia Śrem ühtki nimetatud toodetest. Lisaks ei tooda ta enam peatükis 72 „Raud ja teras” loetletud tooteid, vaid kasutab neid materjalina (näiteks toormalmi) oma toodete jaoks.
- (38) Ettevõtja toodab spetsiifilisi ja keerulisi lõpptooteid, mis kuuluvad CN-rubriiki 7325 „Muud rauast või terasest valatud tooted” ja asjaomastesse alamrubriikidesse nagu 7325 10 „mittetemperalmist” ja 7325 99 10 „temperalmist”.
- (39) Mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisas ei ole liigitata nimetatud raud- ja terastooteid teraseks.
- (40) Kokkuvõtteks – Odlewnia Śremile antud ümberkorraldusabi ei ole esmapilgul keelatud ja komisjon peab hindama sellise abi ühisturuga kokkusobivust ühenduse kehtivate 2004. aasta suuniste alusel.

ABIMEETMETE HINDAMINE

Odlewnia Śremi lõpptoote liigitus

- (34) Komisjon pidi kindlaks tegema, kas Odlewnia Śremi toode kuulub terasesektorisse, kuna vastavalt päästmis- ja ümberkorraldamisabi terasesektoris käsitleva komisjoni teatisele⁽¹⁾ „on komisjon seisukohal, et päästmis- ja ümberkorraldamisabi andmine raskustes olevatele terasesektori äriühingutele, mis on määratud mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisas, ei sobi kokku ühisturuga”.
- (35) Abi andmise ajal kehtinud ulatuslikele investeerimisprojektidele piirkondliku abi andmist käsitleva mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi⁽²⁾ B lisas on esitatud terase hulka liigitatavate toodete koondnomenklatuuri koodid⁽³⁾ (edaspidi „CN”). Kõnealused tooted on loet-
- (41) Et mõned käesoleva juhtumiga seotud sündmused toimusid enne Poola ühinemist Euroopa Liiduga 1. mail 2004, peab komisjon esmalt kindlaks tegema, kas ta on pädev kõnealuste meetmete suhtes tegutsesema.
- (42) Ühinemise eel rakendatud abimeetmeid, mis ühinemise järel ei kehti, ei saa komisjon vaadelda ei ajutise menetluse kohaselt, mida reguleerib ühinemislepingu IV lisa 3. punkt ega EÜ asutamislepingu artiklis 88 sätestatud korra kohaselt. Ei ühinemisleping ega ka EÜ asutamisleping ei näe ette, et komisjon need meetmed läbi vaataks ega anna talle selleks volitusi.

Komisjoni pädevus

⁽¹⁾ EÜT C 70, 19.3.2002, lk 21.
⁽²⁾ EÜT C 70, 19.3.2002, lk 8.
⁽³⁾ EÜT L 279, 23.10.2001, lk 1.

(43) Teisest küljest saab pärast ühinemist rakendatud meetmeid käsitleda uue abina ja need kuuluvad komisjoni pädevusse vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 88 sätestatud menetlusele. Mingi meetme rakendamisaja kindlaksteegemise kriteeriumiks on juriidiliselt siduv õigusakt, millega pädev riiklik ametiasutus on abi määranud (¹).

(44) Pärast ühinemist ei ole üksikabi kohaldatav, kui riigi täpne majanduslik seotus on abi andmise ajal teada.

(45) Komisjon suutis Poola esitatud teabe alusel tuvastada meetmed, mida rakendati enne ühinemist ja mis ei ole pärast seda kohaldatavad. Need meetmed on loetletud Tabeli 1 esimeses osas ja nende maht on kokku 19,4 miljonit Poola zlotti. Tehti kindlaks, et ülejäänud meetmeid enne ühinemist ei rakendatud. Seepärast leiti, et meetmeid summas 24,2 miljonit Poola zlotti rakendati pärast ühinemist, nagu selgitatud põhjenduses 23.

RIIGIABI EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

(46) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatut niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(47) Teatatud garantii, laenu, kustutamiste, maksetähtaja pikendamiste ja avalik-õiguslike kohustuste ajatamise puhul on kaasatud riigi vahendid. Lisaks annavad need ettevõtjale eelised, vähendades tema kulusid. Raskustes oleva ettevõtjana ei oleks Odlewnia Śrem sarnastel tingimustel turult sellist rahastamist saanud. Järelikult moonutab see eelis konkurentsi.

(48) Riigikassa oli valmis loobuma maksu- ja keskkonnatasude tulust ning tekitama ettevõtjale konkurentsielise, andes toetusi ja garantiisid. Ei leitud mingeid tõendeid selle kohta, et Poola ametiasutused oleksid tegutsenud võlausaldaajana turutingimustel, pealegi nad tunnistasid riigiabi olemasolu oma abiteatistes.

(49) Abisaaja tegutseb malmiturul ja ekspordib oma tooteid muudesse ELi liikmesriikidesse. Seega on täidetud ühendusesisese kaubanduse mõjutamise kriteerium.

(50) Seetõttu loeti meetmeid, mida ei rakendatud enne ühinemist ja mida käsitletakse uue abina, riigiabiks EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Poola ametiasutustel sellele vastuväiteid ei ole.

Abi kokkusobivus ühisturuga: EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 kohane erand

(51) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 kohased erandid käesoleva juhtumi puhul ei kehti. Mis puutub EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 3 sätestatud eranditesse, siis arvestades, et abi põhieesmärk on taastada ettevõtja pikaajaline elujõulisus, võib kohaldada ainult artikli 87 lõike 3 punktis c sisalduvat erandit, millega on lubatud abi teatava majandustegevuse arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta negatiivselt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

Kohaldatav õiguslik alus

(52) Komisjon hindas uue abina käsitletavaid meetmeid ja kogu ümberkorralduskava kehtivate päästmis- ja ümberkorraldussuuniste kohaselt. Praegused raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised („2004. aasta suunised“) jõustusid 10. oktoobril 2004.

(53) Komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses osutati, et uue ümberkorraldusabi ühisturuga kokkusobivuse hindamiseks tuleb vaadelda ümberkorraldamist tervikuna. Kõiki abimeetmeid, mitte ainult uut abi, tuleb arvesse võtta selle hindamisel, kas kava tulemusena taastatakse ettevõtja elujõulisus ja kas abi piirdub minimaalse vajalikkuga ja selleks, et määrata kindlaks asjakohased kompensatsioonimeetmed.

Ettevõtja õigus abi saada

(54) Et Odlewnia Śrem deklareeris 2005. aastal 3,9 miljoni Poola zloti suuruse puhaskasumi, kahtleb komisjon selles, kas teda saab pidada raskustes olevaks äriühinguks 2004. aasta suuniste tähenduses ning kas tal on seega õigus ümberkorraldusabi saada. Need kahtlused tekivad eelkõige seepärast, et puudub teave ümberkorraldamise alguse kohta. See tähendas, et komisjon ei teadnud seda, millises ajahetkest alates tuleks abi saamise õigust hinnata. Poola selgitas, et ümberkorraldamine algas 2003. aastal ja Odlewnia Śremi 2005. aasta puhaskasumit tuleks seetõttu lugeda ümberkorraldamise tulemusena taastatud elujõulisuse märgiks.

(¹) Kohtuasi T-109/01, Fleuren Compost vs. komisjon, EKL 2004, lk II-127, punkt 74.

(55) Komisjon on nõus, et ümberkorraldamise alguses 2003. aastal oli ettevõtja puhul tegu raskustes äriühinguga 2004. aasta suuniste punkti 9 ja sellele järgnevate punktide tähenduses ning tal oli seetõttu õigus saada ümberkorraldusabi.

Elujõulisuse taastamine

(56) 2004. aasta suunistes on sätestatud, et „ümberkorraldamiskava, mille kestus peab olema võimalikult lühike, peab mõistliku aja jooksul ning tulevaste tegevuseeldustega seotud realistlike oletuste alusel taastama äriühingu pikaajalise elujõulisuse. [...] Elujõulisuse paranemine peab tulenema peamiselt sisemistest meetmetest [...]”.

(57) Odlewnia Śremi põhiprobleem oli suur võlakoozem. Komisjon märgib, et finantsiline ümberkorraldamine on lõpule viidud.

(58) Ettevõtjal ei ole enam likviidsusprobleeme ja ta tasub kõik oma jooksvad ärikohustused õigeaegselt.

(59) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses oli komisjonil teatavaid kahtlusi selles, et ümberkorraldamine oli peamiselt finantsiline ja et ümberkorraldamise tööstuslikud aspektid olid ebapiisavad. Menetluse algatamise järgsetes märkustes esitasid Poola ametiasutused piisavaid tõendeid selle kohta, et sisseseade ajakohastamisele ja tootmise ümbersuunamisele on pööratud piisavalt tähelepanu.

(60) Komisjon püstitas oma ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses kahtluse erainvestori leidmise väljavaadete suhtes. Kuid ettevõtja suutis veenda eraäriühingut temasse investeerima, tugedades niimoodi turu usaldust enda vastu.

(61) Enamik finantsanalüüsi näitajaid viitavad, et ettevõtja on pärast ümberkorraldamist paremas olukorras ning tema likviidsus, maksevõime ja kasumlikkus on paranenud.

(62) Nende elementide põhjal järeldab komisjon, et tema kahtlused on hajutatud selles küsimuses, kas kava taastab elujõulisuse.

Põhjendamatu konkurentsimoontuse vältimine

(63) Komisjon kahtles selles, et teatatud ümberkorraldusabi ei põhjustanud põhjendamatu konkurentsimoontusi.

Poola pidi näitama, et ettevõtjapoolne tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmise 50 % vähendamine ja tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise täielik lõpetamine olid tõelised kompensatsioonimeetmed ja mitte tingitud välistest teguritest nagu nõudluse langus või suutmatuse turul konkureerida ning need ei olnud seega elujõulisuse taastamiseks vajalikud.

(64) Nagu Poola on näidanud, pakuvad mõlemad tooteliigid häid kasumiväljavaateid. Poola on näidanud ka, et Odlewnia Śrem suudaks tehniliselt toota samapalju, kui ta seda tegi enne ümberkorraldamist. Poola kohustub piirama Odlewnia Śremi tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist 50 %ni algsest ja lõpetada täielikult tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmine. Seetõttu on komisjon arvamusel, et neid meetmeid võib pidada kompensatsioonimeetmeks ja mitte ainult ettevõtja elujõulisuse taastamiseks vajalikuks tegevuseks.

Miinumumiga piirduv abi

(65) Poola ametiasutused on esitanud palju üksikasjalikku teavet summade kohta, mida loetakse abisaaja omapanuseks ümberkorralduskuludesse.

(66) Komisjon ei pea võtma seisukohta, kas põhjenduses 31 loetletud elemente saab lugeda omapanuseks ümberkorraldamisse, kuid ta on seisukohal, et omapanuseks saab lugeda põhjenduses 30 loetletud vahendeid.

(67) Kokkuvõtteks, võttes arvesse ümberkorraldamise rahastamisallikaid, saab 23,7 miljoni Poola zloti suurust summat lugeda ettevõtja panuseks, mille ta on teinud ümberkorraldamisse omavahenditest või riigiabist vabadest välisallikatest. Ümberkorralduskulud, sealhulgas enne ühinemist tehtud ümberkorralduskulud, moodustasid kokku 43,6 miljonit Poola zlotti. Odlewnia Śremi omapanus kogu ümberkorralduskuludesse on seega 54 %.

(68) 2004. aasta suunistes on sätestatud omapanuse alamääraks ümberkorralduskuludes 50 %. Komisjon teeb seetõttu järelduse, et omapanus oli piisav ja piirdus esitatud teabe põhjal minimaalse vajalikkuga.

(69) Lisaks asub abisaaja Stalowa Wolas, mis on piirkonnas, millel on õigus saada abi vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a. Seda peetakse täiendavaks asjaoluks, mis räägib abi ühisturuga kokkusobivuse kasuks (vt 2004. aasta suuniste punkt 56).

JÄRELDUSED*Artikkel 2*

(70) Komisjon leiab, et Poola on ebaseaduslikult rakendanud kõnealust abi, minnes vastuollu EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 3. Samas jäeldab komisjon, et abi on kokkusobiv ühisturuga,

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Brüssel, 10. detsember 2008

Artikkel 1

Riigiabi kogusummas 43,6 miljonit Poola zlotti, mille Poola andis ettevõtjale Odlewnia Śrem, on ühisturuga kokkusobiv EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a tähenduses.

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

SOOVITUSED

KOMISJON

KOMISJONI SOOVITUS,

29. juuni 2009,

ühtse turu toimimise tõhustamise meetmete kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/524/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 211,

ning arvestades järgmist:

- (1) Hästi toimiv ühtne turg on oluline töökohtade loomiseks ning majanduskasvu ja majanduse stabiilsuse tagamiseks. Mida tõhusam ühtne turg on, seda rohkem edendatakse ärikeskkonda, ärgitades äriühinguid investeerima ja töökohti looma, ning seda rohkem suurendatakse tarbijate usaldust ja nõudlust. Seepärast on majanduslanguse tingimustes äärmiselt tähtis hästi toimiv ühtne turg, et soodustada Euroopa majanduse elavnemist.
- (2) Hästi toimiva ühtse turu puhul on oluline korralikult üle võtta, kohaldada, jõustada, kontrollida ja nõuetekohaselt ühtlustada ühtse turu toimimist mõjutavaid ühenduse eeskirju (edaspidi „ühtse turu eeskirjad”).
- (3) Komisjoni teatise „21. sajandi Euroopa ühtne turg” (edaspidi „ühtse turu läbivaatamine”) ⁽¹⁾ ettevalmistamiseks peetud konsultatsioonide ja analüüsimise käigus selgitati välja mitmed vajakajäämised, mis annavad tunnistust sellest, et ühtne turg ei toimi veel nii tõhusalt nagu peaks. Tööd tuleb teha veel paljudes valdkondades ja sektorites. Sageli ei suuda elanikud ega ettevõtjad kasutada ühtse turu paljusid võimalusi, kuna eeskirju ei kohaldata ega jõustata nõuetekohaselt.

- (4) Seepärast soovitas komisjon ühtse turu läbivaatamise käigus konkreetset meetmepaketti selle tagamiseks, et elanikud ja ettevõtjad saaksid jätkuvalt kasu ühtse turuga kaasnevatest majanduseelistest. ⁽²⁾

- (5) Liikmesriikides ja komisjoni poolt võetud meetmed peaksid üksteist täiendama. Kooskõlastatud ja koostööalane lähenemisviis, st komisjoni ja liikmesriikide partnerlus ning ühtse turu eeskirjade tõhusam ülevõtmine, kohaldamine ja jõustamine on ühtse turu nõuetekohase toimimise tagamise seisukohast olulise tähtsusega. Käesoleva soovitusel põhinev lähenemisviis on ulatuslikum koostööst, mis on juba loodud mitmes ühtse turu poliitikavaldkonnas. Selle kohaselt tuleb kõigis ühtse turuga seotud valdkondades luua liikmesriikides endis ja nende vahel tihedam koostöö ning seda säilitada. Samuti tähendab see, et liikmesriigid jagavad vastutust ühtse turu haldamise eest ja seega getutsevad ennetavamalt.

- (6) Ühtse turu läbivaatamise käigus, eelkõige sellele järgnevatel aruteludel liikmesriikidega määrati kindlaks mõned valdkonnad, mis hästi toimiva ühtse turu saavutamiseks on äärmiselt tähtsad, täpsemalt: kooskõlastatuse tagamine ühtse turu küsimustes; liikmesriikides, nende vahel ja komisjoniga tehtava koostöö tõhustamine; ühtse turu eeskirjade ülevõtmise tõhustamine; turgude ja sektorite järelevalve, et selgitada välja võimalikud turuhäired; ühtse turu eeskirjade kohaldamise tõhustamine; ühtse turu eeskirjade jõustamise ja probleemide lahendamise tõhustamine; siseriiklike õigusaktide korrapärase hindamise tõhustamine; ning elanike ja ettevõtjate teavitamine nende õigustest seoses ühtse turuga.

⁽¹⁾ KOM(2007) 724 (lõplik), 20.11.2007.

⁽²⁾ Aastatel 1992–2006 suurenes ühenduse SKP 2,15 % ja loodi 2,75 miljonit lisatöökohta ning ajavahemikul 1995–2005 suurenes ühendusesisene kaubandus 30 % (SEK(2007) 1521, 20.11.2007).

süsteemide abil, et tagada kaebuste tõhus lahendamine. Oluline on käsitleda mitmesuguseid eri probleeme põhjustavaid asjaolusid.

- (14) Siseriiklike õigusaktide korrapärase järelevalve ja hindamine on tähtsad seetõttu, et niiviisi on võimalik veenduda ühtse turu eeskirjade kohaldamise tegelikus tõhususes ja kindlaks määrata sätteid, mis võiksid takistada elanikel ja ettevõtjatel saada täielikult kasu kõnesolevatest eeskirjadest. Seda kõike tuleks teha süstemaatilisemalt kõikides liikmesriikides.
- (15) Hiljutistest Eurobaromeetri ülevaadetest⁽¹⁾ ning komisjonis teabe ja probleemide lahendamise tegelevatele talitustele saadetud taotlustest selgub, et elanikele ja ettevõtjatele on vaja anda rohkem teavet nende õiguste kohta ühtsel turul, et nad suudaksid oma õigusi tegelikkuses kasutada. Lisaks peaks elanikel ja ettevõtjatel olema võimalik saada abi kõnealuste õiguste kasutamise korral. Selleks peaksid liikmesriigid komisjoni toetusel ja vajaduse korral koostöös sidusrühmadega tagama, et antakse praktilist teavet ja nõuandeid küsimustes, mis on seotud elanike ja ettevõtjatega, kes soovivad elada, õppida, töötada, asutada äriühinguid, tarnida kaupa või osutada teenuseid mõnes muus liikmesriigis.
- (16) Käesoleva soovitusel lisas sätestatakse meetmed, mida liikmesriigid saaksid võtta käesoleva soovitusel rakendamiseks, ja esitatakse loetelu teatavate liikmesriikide tavadest, millel kõnealused meetmed põhinevad. Leitakse, et kuigi teatavate meetmetega võivad algselt kaasneva kulud, peaksid need võimaldama kokku hoida, näiteks liikmesriikide haldustavade ühtlustamisega, ja pikas perspektiivis peaks tänu nendele paranema ühtse turu toimimine, millest saavad kasu nii tarbijad kui ka ettevõtjad.
- (17) Käesoleva soovitusel rakendamisel tehtud edusamme tuleks jälgida siseturu nõuandekomitees komisjoni ja liikmesriikide tihedas koostöös, sealhulgas aruteludel, võttes aluseks võrdlusandmed ja näitajad. Selleks et komisjonil oleks võimalik hinnata käesoleva soovitusel mõju pärast seda, kui soovitusel avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* on möödunud neli aastat, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile aruande käesoleva soovitusel rakendamiseks võetud meetmete kohta siis, kui selle avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* on möödunud kolm aastat,

SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL:

1. Tagada ühtse turu kooskõlastamise süsteem ja tugevdada seda, et tagada riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ühtse turu küsimuste eest vastutavate asutuste sisese ja nende vahelise tegevuse tõhus kooskõlastamine ning toimida ühtse turu küsimustes valitsuse kontaktpunktina.
2. Lihtsustada eri liikmesriikides ühtse turu küsimustega tegelevate haldusasutuste omavahelist ja komisjoniga tehtavat tegelekku koostööd, eraldades selleks piisavalt vahendeid.
3. Võtta kõik vajalikud meetmed, et parandada ühtset turgu mõjutavate direktiivide ülevõtmist.
4. Toetada komisjoni tööd turujärelevalve ja andmekogumise alal, aidates aktiivselt kaasa tegevusele ühenduse tasandil ja vajaduse korral kaaluda samasugust tegevust riigi tasandil.
5. Tagada liikmesriikides asutustele ja ametnikele piisavad teadmised ühenduse õigusest üldiselt ja eelkõige ühtse turu eeskirjadest, et tõhusalt kohaldada kõnealuseid eeskirju ja vajaduse korral võtta neid arvesse uute siseriiklike õigusaktide koostamisel ja kavandamisel.
6. Lihtsustada ja soodustada selliste probleemide kiiret ja tõhusat lahendamist, millega elanikud ja ettevõtjad puutuvad kokku ühtse turuga seotud õiguste kasutamisel üldiselt, võttes meetmeid ühtse turu eeskirjade paremaks jõustamiseks ja eelkõige tagades, et kohtunikel on piisavad teadmised ühenduse õigusest, sealhulgas ühtse turu eeskirjadest, ning piisavalt toetades probleemide lahendamise mehhanisme.
7. Hinnata korrapäraselt siseriiklike õigusakte, et tagada nende täielik vastavus ühtse turu eeskirjadele, ja samal ajal jälgida kehtivate ühtse turu eeskirjadega ette nähtud vabastuste ja erandite kasutamist.
8. Tõhustada ühtse turu küsimusi käsitleva praktilise teabe andmist ettevõtjatele ja elanikele.
9. Uurida lisas esitatud meetmeid ja tavasid ning liikmesriigi institutsioonilistest traditsioonidest lähtuvalt võtta vastu need tavad, tänu millele kindlasti või eeldatavasti paraneb ühtse turu toimimine ning mis kõige paremini sobivad käesoleva soovitusel rakendamiseks.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm#061204

10. Teha koostööd komisjoni ja teiste liikmesriikidega käesoleva soovitusel rakendamise järelevalve alal, teavitada korrapäraselt komisjoni käesoleva soovitusel rakendamiseks võetud meetmetest ja esitada komisjonile lõpparuanne pärast kolme aasta möödumist käesoleva soovitusel avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 29. juuni 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Charlie McCREEVY

LISA

Ühtse turu toimimise tõhustamise meetmed ja tavad

1. ÜHTSE TURU KÜSIMUSTE PAREMA KOOSKÕLASTAMISE TAGAMISE MEETMED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) määrama uue või olemasoleva riigiasutuse vastutavaks ühtse turu küsimuste kooskõlastamise eest;
- b) tagama riigi ministereeriumide ja asutuste töö kooskõlastatuse ühtse turu küsimustes;
- c) tagama töö kooskõlastatuse ühelt poolt riigi ministereeriumide ja asutuste ning teiselt poolt piirkondlike ja kohaliku tasandi asutuste vahel ning piirkondlike ja kohaliku tasandi asutuste endi vahel;
- d) tagama, et asjakohased riigi ministereeriumid, asutused ja muud institutsioonid võtavad arvesse ühtse turu eeskirju;
- e) kaaluma otsust koondada vastutus ühtse turuga seotud mitme tegevusvaldkonna eest ühele ainsale asutusele, võttes arvesse riigiasutuste struktuuri;
- f) kavandama, jälgima ja hindama käesoleva soovitusel rakendamist.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega

Vastutus ühtse turu küsimuste kooskõlastamise eest	— Mõne valitsusasutuse ülesanded juba on lähedased ühtse turu kooskõlastamisega tegeleva keske asutuse ülesannetele. Nad teevad teiste asutustega tihedat koostööd ühtse turu küsimustes, tagavad siseriikliku õiguse vastavuse ühtse turu eeskirjadele ja vastutavad ühtse turuga seotud mitme tegevusvaldkonna eest;
Koostöö ministereeriumide vahel	— Ühtse turu küsimustega tegelevad ministereeriumidevahelised töörühmad koosnevad asjakohaste asutuste esindajatest;
Vertikaalne kooskõlastamine	— Erivõrgustikud, nt riigihanke ja turujärelevalve valdkonnas, mis ühendavad piirkondlike ja kohaliku tasandi asutusi. Kõnealused võrgustikud kasutavad ühiseid andmebaase ja veebilehti. — Piirkondlike ja kohaliku tasandi asutuste esindajaid huvitavate teemade puhul kaasatakse nad ministereeriumidevaheliste töörühmade töösse.
Poliitiline mõju	— Ühtse turu küsimusi käsitlevaid poliitilisi arutelusid peetakse korrapäraselt, nt liikmesriigi ministrite nõukogu allkomiteedes. — Liikmesriigi parlament tegeleb ühtse turu küsimuste analüüsimisega aktiivselt, nt valmistab ette aruandeid ja teostab järelepärimisi kõnealuste küsimuste kohta.
Õiguslik töö	— Valitsusasutus tagab siseriiklike õigusaktide vastavuse ühtse turu eeskirjadele, muu hulgas sõeludes kõnealuste õigusaktide eelnõusid.
Ühtse turuga seotud tegevusvaldkondade koondamine	— Mõned valitsusasutused vastutavad ühtse turuga seotud mitme tegevusvaldkonna eest, nt SOLVITi ja IMI eest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/34/EÜ ⁽¹⁾ ning nõukogu määruse (EÜ) nr 2679/98 ⁽²⁾ kohase teatamise eest ja kaupade paketiga hõlmatavate ühtsete kontaktpunktide loomise kooskõlastamise eest.

⁽¹⁾ 22. juuni 1998. aasta direktiiv, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).

⁽²⁾ 7. detsembri 1998. aasta määrus siseturu toimimise kohta liikmesriikidevahelise kaupade vaba liikumise osas (EÜT L 337, 12.12.1998, lk 8).

2. LIIKMESRIIKIDE OMAVAHELISE KOOSTÖÖ JA KOMISJONIGA TEHTAVA KOOSTÖÖ PARANDAMISE MEETMED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) järjepidevalt korraldama asjakohaseid keele-, infotehnoloogia- ja muid koolitusi ning suurendama teadlikkust olemasolevatest võrgustikest ja asjakohastest andmekaitse-eeskirjadest, et muuta ühenduse võrgustikud (nt siseturu infosüsteem IMI, RAPEX, RASFF, tarbijakaitsealase koostöö võrgustik jne) liikmesriigi tasandil täielikult toimivaks;

- b) organiseerima ühtse turu küsimuste eest vastutavate ametnike vahetust riigiasutuste vahel näiteks olemasolevate võrgustike kaudu;
- c) tagama, et eri liikmesriikides ühtse turu küsimuste eest vastutavate asutuste koostöö on osa liikmesriigi halduskultuurist;
- d) võtma organisatsioonilisi meetmeid, et tagada liikmesriikide suutlikkus viivitamata vastata komisjoni taotlustele saada teavet ühtse turu eeskirjade kohaldamise kohta liikmesriigi tasandil, eelkõige seoses ELi katseprojektiga ⁽¹⁾ ja rikkumismenetlustega.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega

Koostöö liikmesriikide asutuste vahel	<ul style="list-style-type: none"> — Põhja- ja Baltimaad teevad tihedat koostööd turujärelevalve ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul) ⁽¹⁾ rakendamise alal ning muudes ühtse turu küsimustes. — Liikmesriikide asutused teevad koostööd riigihanke (nt riigihankevõrgustiku kaudu) ja turujärelevalve alal. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad koostööd tarbekaupade (v.a toit) ohutuse alal PROSAFE võrgustiku kaudu ning turujärelevalve info- ja sidesüsteem (ICSMS) hõlbustab tehniliste toodete turu järelevalvet.
Ametnike vahetus	<ul style="list-style-type: none"> — Liikmesriikide konkurentsiasutused on Euroopa konkurentsivõrgustiku kaudu kaasatud liikmesriikide ametnike vahetusse. — Mitmed liikmesriikide turujärelevalveasutused ja tarbijakaitseseaduste jõustamise eest vastutavad asutused osalevad ametnike vahetuses seoses tarbijaohutuse võrguga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/95/EÜ ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004 ⁽³⁾ alusel.
Toetus rahaliste vahendite ja inimressurssidega	<ul style="list-style-type: none"> — Siseturu infosüsteemi (IMI) loomiseks on määratud eri rühmad, kellele on antud piisavalt inimressursse ja rahalisi vahendeid IMI väljatöötamiseks oma liikmesriigis.
Koolitus	<ul style="list-style-type: none"> — Pärast komisjoni koolituse läbimist koolitavad liikmesriikide asutuste esindajad oma riigi teisi IMI võrgustiku liikmeid. Praktikas on edusammud suurimad juhul, kui koolitamisiülesanne sisaldub kõnealuste ametnike ametijuhendis.

⁽¹⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

⁽²⁾ EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.

⁽³⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

3. ÜHTSE TURU EESKIRJADE ÜLEVÕTMISE TÕHUSTAMISE MEETMED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) tegema tõhusaid ettevalmistusi ühtse turu direktiivide ülevõtmiseks, kohaldamiseks ja jõustamiseks liikmesriigi tasandil;
- b) tagama, et kõik asjaomased ametnikud teevad omavahel tihedat koostööd ning et liikmesriigi tasandil direktiivi ülevõtmise ja kohaldamise eest vastutavad ametnikud kaasatakse kõnealust direktiivi käsitlevatesse läbirääkimistesse;
- c) tõhustama koostööd riiklike haldusasutuste ning riiklike, piirkondlike ja kohaliku tasandi esinduskogude vahel, samuti ülevõtmisega tegelevate piirkondlike ja kohaliku tasandi asutuste vahel ning andma vajaduse korral neile kogu vajaliku teabe läbirääkimiste ja ülevõtmise kohta;

⁽¹⁾ ELi katseprojekti katseetapp, mille eesmärk on saada kiiremini vastused ühenduse õiguse nõuetekohast tõlgendamist ja rakendamist käsitlevatele järelepärimistele ja kaebustele komisjoni ja liikmesriikide vaheliste mitteametlikumate töömeetodite abil, käivitati aprillis 2008 15 liikmesriigis.

- d) andma sidusrühmadele ülevõtmise jooksul vastavalt vajadusele teavet selliste ühtset turgu käsitlevate õigusakti ettepanekute kohta, mis võiksid ettevõtjatele ja elanikele huvi pakkuda;
- e) vältima direktiivi ülevõtmiseks mittevajalike täiendavate sätete lisamist ⁽¹⁾;
- f) soodustama dialoogi komisjoniga ühtse turu direktiivide ülevõtmise teemal, kasutades mitmeid eri vahendeid, näiteks vastavustabeleid, mille eesmärk on suurendada liikmesriikide õigusaktide läbipaistvust ja kasutajasõbralikkust.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega

Varajane ettevalmistustöö	— Liikmesriikide mõjuhinnangud koostatakse pärast seda, kui komisjon on direktiivi esitanud. Nendes hinnangutes analüüsitakse üksikasjalikult kõnealuse direktiivi mõju asjaomases liikmesriigis ning selle ülevõtmise või kohaldamise võimalikke tagajärgi. Neid ajakohastatakse kogu ülevõtmise jooksul.
Järjepidevus	— Tagatakse direktiive käsitlevate läbirääkimistega ning nende ülevõtmise ja jõustamisega seotud ametnike tihe koostöö. Vajadust sellise järjepidevuse järele rõhutatatakse liikmesriikide ülevõtmisuuinistes.
Koostöö parlamentidega	— Liikmesriikide parlamentidele saadetakse varakult ja korrapäraselt teavet ühenduse direktiivide ülevõtmisega seotud arengutendentside kohta, muu hulgas igas kvartalis ülevõtmise kohta koostatava tulemustabeli kaudu.
Koostöö piirkondlike ja kohaliku tasandi asutustega	— Piirkondlike või omavalitsustasandi asutuste ametnikud kaasatakse ministereeriumidevaheliste ülevõtmise kooskõlastamise rühmade töösse. — Kõigi tasandite riiklikele haldusasutustele ja valitsusväliste organisatsioonidele korraldatakse ülevõtmisalast koolitust ja konverentse.
Suhtlemine sidusrühmadega	— Üldsusel on Interneti kaudu juurdepääs ülevõtmist käsitlevale lihtsustatud andmebaasile. Teave ülevõtmisel saavutatud edu kohta tehakse kättesaadavaks ministereeriumide veebilehtedel ja Internetis avaldatakse õigeaks ajaks ülevõtmata direktiivide loetelu. — Liikmesriikide asutused peavad andma elanikele juhiseid uute ülevõtmisõigusaktide kohta vähemalt 12 nädalat enne kõnealuste aktide jõustumist.
Nn tarbetute lisanõuete vältimine	— On kehtestatud konkreetsed menetlused, et juhtida ja kontrollida riski lisada selgelt tarbetuid meetmeid direktiivide ülevõtmisel, nt määratud valitsuskomitee kontrollib süstemaatiliselt siseriiklike ülevõtmiseelnõusid, kuigi direktiivides sellist nõuet ei ole.
Vastavustabelid	— Vastavustabeleid kasutatakse teavitus- ja sõelumiseesmärgil.

4. MEETMED TURGUDE JA SEKTORITE PAREMAKS JÄRELEVALVEKS, ET TEHA KINDLAKS TURUHÄIRED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) koguma kvalitatiivset ja kvantitatiivset teavet nende turgude ja sektorite kohta, kus järelevalvet teostatakse, näiteks akadeemikute, konsultantide või sidusrühmade tehtud turuanalüüsist või liikmesriikide statistikaametite ja kaebustega tegelemise asutuste kogutud andmetest;
- b) tegema kindlaks kohalikud teabeallikad ja hõlbustama kohalike sidusrühmade kaasamist turujärelevalvesse; nt organiseerima kohalike konsultatsioone või kohtumisi komisjoni ja kohalike põhiliste sidusrühmadega;
- c) osalema järelevalvetöös seoses konkreetsete aspektidega, näiteks konkurentsi analüüs, regulatiivsed hindamised või andmete kogumine, et mõõta turgude toimimist tarbijate jaoks (nt võrreldavate tarbekaupade ja teenuste keskmiste hindade korrapärane kogumine, tarbijate kaebuste klassifitseerimine ja jõustamise kvaliteedi mõõtmiseks asjakohaste näitajate väljatöötamine).

⁽¹⁾ Ilma et see piiraks selliste sätete ülevõtmist, millega direktiivides kehtestatakse jagatud pädevuse miinimumnõuded vastavalt EÜ asutamislepingule (eelkõige EÜ asutamislepingu artiklile 137).

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega	
Teabe kogumine	— Liikmesriigid annavad komisjonile teavet nende turgude või sektorite kohta, kus järelevalvet teostatakse (nt seoses jaemüügituru järelevalvega).
Konkreetsed järelevalveaspektid	— Järelevalvet teostatakse ka tarbija seisukohast (nt igal aastal avaldatakse tarbijaindeks (Consumer Condition Index), mille alusel reastatakse 57 turgu, ning muudes liikmesriikides järgitakse sama metoodikat) või konkurentsi seisukohast (nt liikmesriigi jaemüügisektori järelevalve konkurentsi seisukohast).
Riiklik järelevalve	— Tihedas koostöös komisjoniga viidi läbi katesõelumine, et näha, kas komisjoni metoodikat oleks võimalik kasutada riigi tasandil, ja et suunata liikmesriikides edaspidi tehtavaid süvaanalüüse.

5. ÜHTSE TURU EESKIRJADE KOHALDAMISE TÕHUSTAMISE MEETMED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid, mis käsitlevad ühtse turu eeskirjade kohaldamise eest vastutavaid ametnikke:

- a) korraldama kõnealustele ametnikele nende tööleasumisel koolitusi ühenduse õiguse alal üldiselt ja eelkõige ühtse turu eeskirjade kohta;
- b) töötama välja töökohas korraldatavad jätkukoolitusprogrammid ühenduse õiguse alal üldiselt ja eelkõige ühtse turu eeskirjade kohta;
- c) andma praktilisi juhiseid ja nõuandeid ühtse turu eeskirjade ja nende kohaldamise kohta.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega	
Koolitus	— Ametnikele korraldatakse kohustuslikku koolitust ühenduse õiguse alal, nt ühenduse õigus on riiklikesse haldusasutustesse töölepääsu ettevalmistusetapi kohustuslik osa; korraldatakse kohustuslikke seminare avaliku halduse küsimustes, sealhulgas ühendust käsitlevates küsimustes.
Jätkukoolitus töökohas	— Koolitust ühenduse ja ühtse turu küsimustes korraldatakse veebipõhiste koolituskavade abil; koostatakse korrapäraselt avaldatavaid teabelehti; riiklikes haldusasutustes peetakse konverentse ja korraldatakse korrapäraseid koolituskursusi. — Ametnikele korraldatakse konkreetseid koolitusprogramme siseturu teemal.
Praktilised juhised ja nõuanded	— Konkreetne siseturu käsitlev juhiseid aitab liikmesriikide ametnikel täiustada oma teadmisi ja oskusi; pärast kaupade paketi vastuvõtmist on väljatöötamisel üksik- ja üldasjalikud suunised vastastikuse tunnustamise kohta. — Määratud kasutatavate tegeleb ametnike küsimustega ühtse turu kohta. — Liikmesriikide ministriumide veebilehtedel avaldatakse mingi õigusakti mõistmist ja tõlgendamist käsitlevad selgitavad juhised, et anda konkreetset teavet selle kohaldamise kohta.
Ühenduse õiguse ja ühtse turu eeskirjade alane õpe ja testid	— Ühenduse õigus on õigushariduse kohustuslik osa. — Riiklikusse haldusasutusse töökoha saamiseks peavad ametnikud sooritama eksami, mis hõlmab ka ühenduse õigust ja ühtse turu eeskirju.

6. ÜHTSE TURU EESKIRJADE JÕUSTAMISE JA PROBLEEMIDE LAHENDAMISE MEHHAANISMIDE TÕHUSTAMISE MEETMED

1) Kohtuvälised probleemide lahendamise mehhanismid

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) tagama läbipaistvate, lihtsate ja taskukohaste menetluste kättesaadavuse elanikele ja ettevõtjatele alternatiivseks vaidluste lahendamiseks;
- b) osalema probleemide lahendamise mehhanismide, näiteks SOLVITI ja ELI katseprojekti toimimises ja edasiarendamises ühenduse tasandil ning nendele aktiivselt kaasa aitama eelkõige piisavate vahenditega;

- c) andma elanikele ja ettevõtjatele ühtset turgu käsitlevate veebisaitide kaudu piisavalt teavet probleemide lahendamise selliste mehhanismide kohta, mis on olemas liikmesriikides ja ühenduse tasandil;
- d) käsitlema probleemide lahendamise mehhanismide kasutamist tingivate probleemide põhjusi.
- 2) Liikmesriikide kohtud
- Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:
- a) andma kohtunikele tööleasumisel põhikoolitust ühenduse õiguse alal üldiselt ja eelkõige ühtse turu eeskirjade kohta ning edaspidi korraldama töökohas jätkukoolitusprogramme sealhulgas Euroopa õigusosalase koolituse võrgustiku⁽¹⁾ kaudu, mis korraldab ja rahastab kohtunike vahetust;
- b) tagama hõlpsa juurdepääsu täielikule ja ajakohastatud teabele ühtset turgu käsitlevatele ühenduse õigusaktidele ja Euroopa Ühenduste Kohtu praktikale, sealhulgas ühenduse e-õiguskeskkonna tulevase portaali⁽²⁾ kaudu, millega osutatakse nn (elektroonilist) ühe akna teenust, mis jagab teavet Euroopa õigusemõistmise ja Euroopa õigusemõistmismenetlustele juurdepääsu kohta;
- c) innustama liikmesriikide kohtuid koguma ja kättesaadavaks tegema teavet liikmesriikides ühtse turu valdkonnas tehtud oluliste kohtuotsuste kohta, eelkõige liikmesriikide nende kohtuotsuste kohta, millega kohaldatakse Euroopa Ühenduste Kohtu eelotsuseid.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega

Alternatiivsed vaidluste lahendamise mehhanismid	— Tegutseb väikeste tsiviilkohtute võrgustik, mis on ette nähtud pisivaidluste lahendamiseks, et teha otsus kiiremini, tõhusamalt ja odavamalt. See hõlmab vaidluste kohtulikku ja kohtuvälisist lahendamist.
Osalemine alternatiivsetes vaidluste lahendamise mehhanismides ühenduse tasandil	— Kui liikmesriigi pädeva asutuse koostöö ei ole olnud rahuldav, suunavad SOLVITi keskused asja arutamise kõrgemale ametkondlikule tasandile, et seal lahendus leida.
Alternatiivseid vaidluste lahendamise mehhanisme käsitlev teave	— SOLVIT-süsteemi edendatakse sidusrühmade tihedama koostöö kaudu ja neile saadetatavate teabelehtedega.
Koolitus	— Justiitsministeerium organiseerib spetsiaalseid koolituskursusi ühtse turu eeskirjadega tegelevatele kohtunikele. — Kohtunikukandidaadi jaoks on ühenduse õiguse alased koolitusprogrammid kohustuslikud.
Lihntne juurdepääs teabele	— Liikmesriigis ühtse turu eeskirjadele spetsialiseerunud ministeeriumi konkreetne üksus koostab kohtulikuks kasutamiseks kokkuvõtte ühenduse kohtupraktikast. — Märkimisväärsete kohtuotsuste kokkuvõtted avaldatakse õigusosalases väljaandes.
Ühtse turu eeskirjade kohaldamisega seotud olulistest siseriiklikest kohtuotsustest teavitamine	— Liikmesriikide kohtud peavad andma aru ühenduse õiguse alastest olulistest kohtuotsustest ja eelotsustest, mis avaldatakse teabelehes.

7. SISERIIKLIKE ÕIGUSAKTIDE KORRAPÄRASE HINDAMISE TÕHUSTAMISE MEETMED

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) töötama välja süstemaatilise lähenemisviisi ühtse turu eeskirju rakendavate siseriiklike õigusaktide järelevalveks ja hindamiseks, et teha kindlaks kõik nende kohaldamisega seotud vastuolud, sealhulgas sidusrühmadega peetavate konsultatsioonide kaudu, olemasolevatelt probleemide lahendamise mehhanismidelt saadava tagasiside kaudu jne;
- b) vajaduse korral läbi vaatama kehtivad siseriiklikud eeskirjad ja haldustavad, et teha kindlaks sätted, mis võiksid takistada elanikel ja ettevõtjatel kasutada täielikult ära ühtse turu võimalusi; ning vajaduse korral kohandama siseriiklikku õigusraamistikku;

⁽¹⁾ <http://www.ejtn.net/www/en/html/index.htm>

⁽²⁾ Euroopa e-õiguskeskkonna portaali käivitatakse 14. detsembril 2009.

- c) võtma organisatsioonilisi meetmeid, et tagada Euroopa Ühenduste Kohtu praktika hoolikas järelevalve, ning seoses sellega korrapäraselt hindama siseriiklike õigusaktide ja haldustavade vastavust ühtse turu eeskirjadele.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega	
Rakendamise hindamine	<ul style="list-style-type: none"> — Tagantjärele esitatavad mõju hindamise aruanded ja auditid koostatakse selleks, et teostada järelevalvet seoses ühtse turu direktiivide rakendamisega. — Väljatöötamisel on sidusrühmadega korrapäraselt konsulteerimise kord, et arutada, kuidas (ja kas) rakendatakse ühtset turgu käsitlevaid omavahel seotud eeskirjade valitud pakette ning missugune on nende mõju ettevõtjatele ja elanikele.
Siseriiklike eeskirjade ja menetluste läbivaatamine	<ul style="list-style-type: none"> — Põhjalikult vaadatakse läbi liikmesriikide õigusaktid kaupade ja teenuste vaba liikumise valdkonnas.
Euroopa Kohtu eelotsuste mõju kontrollimine	<ul style="list-style-type: none"> — Liikmesriikide asutused analüüsivad korrapäraselt, kas siseriiklike õigusakte oleks vaja muuta pärast Euroopa Kohtu hiljutisi otsuseid.

8. MEETMED ELANIKE JA ETTEVÕTJATE PAREMAKS TEAVITAMISEKS NENDE ÕIGUSTEST SEoses ÜHTSE TURUGA

Liikmesriike kutsutakse üles võtma järgmisi meetmeid:

- a) parandama ja suurendama teadlikkust ühenduse teabeteenustest ⁽¹⁾ riiklikes haldusasutustes endis ning ka riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kooskõlas komisjoni tööga, eelkõige seoses ühtse turu abiteenustega (*Single Market Assistance Services, SMAS*);
- b) tagama tihedama koostöö liikmesriikides ühenduse teabeteenuste eest vastutavate kontaktpunktide vahel;
- c) tegema ühtse turuga seotud õigusi ja kohustusi käsitleva praktilise teabe muudes keeltes ja Interneti veebisaitide kaudu hõlpsasti kättesaadavaks; võtma kasutusele selged ristviited kõikide ühtse turu alase teabega seotud asjakohaste siseriiklike ja ühenduse portaalide vahel, eelkõige portaali „Teie Euroopa” kaudu;
- d) korraldama teabekampaaniaid ja -programme ühtsest turust saadava kasu ja selle võimaluste kohta.

Teatavate liikmesriikide tavad seoses soovitatud meetmetega	
Ühenduse teabeteenuste edendamine	<ul style="list-style-type: none"> — Kõnealuste küsimustega kõige enam seotud sidusrühmadele antakse sihtotstarbelist teavet Interneti, brošüüride, teabelehtede, seminaride ja teadlikkuse suurendamise kampaaniatega.
Ühenduse teabeteenuste kooskõlastamine liikmesriigi tasandi	<ul style="list-style-type: none"> — Kooskõlastusrühma kuuluvad Europe Direct, Enterprise Europe Network, Eurojus, Euroopa tarbijakeskus (ECC Net) ja FIN-NETi kontaktpunktid.
Hõlpsasti kättesaadav teave	<ul style="list-style-type: none"> — Märkimisväärne kogus ühtse turuga seotud teavet ja nõuandeid, mis on mõeldud välismaalastele ja välisettevõtjatele ning välismaale minna tahtvatele kodanikele, tehakse kättesaadavaks horisontaalsetes e-valitsuse portaalides, liikmesriikides ühenduse küsimustega seotud veebisaitidel või ettevõtjatele ja elanikele suunatud konkreetsetel veebisaitidel. — Kavatsetakse luua ühtse turu alane siseriiklik veebipõhine teabeallikas. Seda sponsoreeriks valitsusasutus ja peaksid ülal kõik muud asjaomased asutused.
Teavituskampaaniad	<ul style="list-style-type: none"> — Väljatöötamisel on ühtse turu alane teavituspogramm, mis hõlmab trükiseid, koolituskursusi ja avalikke loenguid, mille eesmärk on teavitada elanikke ja ettevõtjaid ühtse turu võimalustest.

⁽¹⁾ Muu hulgas näiteks sellised teabevahendid nagu Europe Direct, Citizens' Signpost Service (kodanike nõuandeteenistus), Your Europe, EURES, European Consumer Centres (Euroopa tarbijakeskused), Enterprise Europe Network (Euroopa ettevõtlusvõrgustik).

PARANDUSED

Nõukogu 2. detsembri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 3290/94 (põllumajandussektoris mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores sõlmitud lepingute rakendamiseks vajalike kohanduste ja üleminekukorralduste kohta) parandused

(Euroopa Ühenduste Teataja L 349, 31. detsember 1994)

(Eestikeelne eriväljaanne, peatükk 11, köide 21, lk 432)

Leheküljel 498 XII lisa B osa punktis 3

asendatakse

artikli 3 lõige 1 „1. Et vältida või kõrvaldada kahjulikke mõjusid ühenduse turul, mis võivad tuleneda teatavate artiklis 1 loetletud toodete impordist, kohaldatakse ühe või mitme sellise toote impordi puhul artiklis 10 sätestatud tollimaksumäärade alusel täiendavat imporditollimaksu, kui mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores kooskõlas asutamislepingu artikliga 228 sõlmitud põllumajanduslepingu artiklis 5 sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud juhul, kui import usutavasti ei häiri ühenduse turu toimimist või kui toime oleks kavetatava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalne.”

järgmisega: „1. Et vältida või kõrvaldada kahjulikke mõjusid ühenduse turul, mis võivad tuleneda teatavate artiklis 1 loetletud toodete impordist, kohaldatakse ühe või mitme sellise toote impordi puhul ühises tollitariifistikus sätestatud tollimaksumäärade alusel täiendavat imporditollimaksu, kui mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores kooskõlas asutamislepingu artikliga 228 sõlmitud põllumajanduslepingu artiklis 5 sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud juhul, kui import usutavasti ei häiri ühenduse turu toimimist või kui toime oleks kavetatava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalne.”

Leheküljel 499 XII lisa B osa punktis 4

asendatakse

artikli 4 lõige 3 „3. Kooskõlas asutamislepingu artikliga 228 sõlmitud lepingutest tulenevate koguseliste piirangute järgimine tagatakse ekspordisertifikaatidega, mida antakse välja lepingutes sätestatud võrdlusperioodideks ja mis kehtivad kõnealuste toodete suhtes. Seoses põllumajanduslepingust tulenevate kohustuste täitmisega ei mõjuta võrdlusperioodi lõpp ekspordilitsentside kehtivust.”

järgmisega: „3. Vajaduse korral võetakse kohaldatava haldusmeetodi puhul arvesse ühenduse turu tarnevajadusi ja vajadust säilitada selle tasakaal, ning see võib põhineda meetoditel, mida on eelnevalt kasutatud lõikes 1 nimetatud kvootidega sarnaste kvootide puhul, ilma et see piiraks mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voores sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi.”

Tellimishinnad aastal 2009 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 000 eurot aastas (*)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot kuus (*)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + CD-ROMil aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	700 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	70 eurot kuus
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	40 eurot kuus
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt CD-ROMil	ELi 22 ametlikus keeles	500 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) CD-ROMil, kaks väljaannet nädalas	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	360 eurot aastas (s.o 30 eurot kuus)
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkurss	konkursi keel(ed)	50 eurot aastas

(*) Üksiknumbri müük: kuni 32 lehekülge: 6 eurot
33-64 lehekülge: 12 eurot
alates 64 leheküljest: hind määratakse iga väljaande puhul eraldi

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel CD-ROMil.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Väljaannete talituse avaldatud tasulisi väljaandeid saab osta meie trükiste edasimüüjatelt. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>